

Bulgarien hyllas av Morgon-Tidningen

på nationaldagen den 9 september genom hr Georg Branting. De allmänna fraser som motiverar lovsången är desamma som brukar begagnas i kommunist- och nazistsympatiserande artiklar. Med glädje omtalas att enligt Bulgariens författning äganderätten skall brukas till folkets bästa; "det är den sociala synpunkten som trängt igenom". Att en sats som denna — känd genom nazisternas propaganda, tidigare inför i Weimarförfatningen — år 1947 kan dras fram som bevis på en regims förträfflighet är värt att annotera för kännare av mänsklig dumhet och okunnighet. Den bulgariske härskaren Dimitrov är "en kämpe med ett ömsint och levande hjärta... man ser det på hans ögon". Så har många troskyldiga resonerat efter möten med Hitler. Det "nya fredsälskande och reformivriga Bulgarien" lyckönskas. Inte ett ord om diktaturen, om terrorn vid valen på hösten 1946, om undertryckandet av all oppositionell press, om förföljelser mot de icke-kommunistiska partierna och dödsdomen över agrarleddaren och motståndsmannen Petkov. Denna artikel, som verkar klippt ur Pravda eller Ny Dag, publiceras utan reservation i en ledande socialdemokratisk tidning; den visar hur i denna press avståndstaganden mot kommunismen går sida vid sida med ren sovjetpropaganda.

Ryssavtalets skugga

Leveranserna enligt 1946 års handels- och kreditavtal med Ryssland har knappast börjat, det var innebörden i det officiella meddelandet rörande avtalsfrågan för ett par veckor sedan. Sedan överenskommelsen slöts har Sverige sänt endast för något tiotal miljoner till Ryssland; de ryska prestationerna har varit större, ehuru även de obetydliga i förhållande till vad som avsetts. Detta meddelande framkallade en egendomlig glädje i den socialistisk-kommunistiska pressen. Kritikerna har alltså haft orätt, sade man, miljardkrediten har inte börjat användas, följaktligen har det svenska folkhushållet inte haft något obehag av dess beviljande. Avtalet har inte vållat några som helst svårigheter — det har ju inte tillämpats. Alltså: låt oss avskrivna denna debattfråga, som pinat oss sedan ett år tillbaka. Glädjen är egendomlig. Ty vad som hänt — eller rättare sagt inte hänt — visar först och främst att rysskreditens tillskyndare tagit fel i sina beräkningar. Vid avtalets avslutande utgick man visserligen från att leveranserna skulle koncentreras till de senare åren av avtalsperioden, men alla uttalanden tyder på att en betydande export förutsattes redan från början. Handelsministern betonade med vilken lätthet de svenska företagen kunde producera vad som begärdes från ryskt håll. Före den 31 december 1947 skulle leveranser till Ryssland ske för minst ett hundra miljoner kronor. De nu publicerade uppgifterna tyder på att dessa påståenden och projekt var ohållbara. Det har inte varit möjligt att prestera vad man ursprungligen tänkte sig. Regeringen har räknat fel — och däröver gläder sig regeringspressen, ty det är nu tydligt att själva avtalet var ett oerhört felgrepp.

Glädjen är egendomlig även med tanke på den mot avtalet kritiska pressens hållning. Denna press har icke hävdat att vad som redan levererats medfört avsevärda svårigheter för Sverige. Den har påstått att förberedelserna till avtalets fullgörande redan leder till åtgärder — nybyggnader, inriktning av produktionen efter de ryska behoven — som är skadliga för svenskt näringsliv och drabbar den svenska förbrukningen. Dessa farhågor bestyrks genom de uppgifter som nu framkommit. Ty dessa uppgifter visar hur ytterligt besvärligt det är att få i gång de svenska leveranserna på kredit till Ryssland.

Utgår man från stämningen vid

avtalets undertecknande, borde den socialistisk-kommunistiska pressen inför upplysningarna om det ringa handelsutbytet resonera på följande sätt: Här har gjorts alldeles för litet; låt oss nu sätta i gång med friska tag; de svenska företagen måste med verklig energi ägna sig åt att producera på kredit för Ryssland. Men denna glada arbetsvilja saknas helt i regeringsrepresentanternas uttalanden. Att producera för Ryssland tycks inte vara alls så lockande som på sommaren och hösten 1946. Det talas inte ens om vilken förträfflig försäkring mot en svensk lågkonjunktur det ryska avtalet innebär — såsom en utväg att bli av med varor som inte kan säljas åt annat håll och som vi inte anser oss ha råd att själva konsumera. Även denna underliga tanke — ty varför skulle inte vid en depression kunna ges kredit för svensk konsumtion likaväl som för rysk? — har i dessa dagar svikit avtalets försvarare.

Förklaringen är enkel. Importförbuden och importregleringarna gör det omöjligt att prisa exporten på kredit. Var och en vet att Sverige skulle kunna använda mycket av vad som enligt avtalet måste sändas till Ryssland — för återbetalning om femton år — till försäljning i andra länder, mot omedelbar betalning i en valuta som kunde användas för svenska inköp. Man vet också att Sveriges valutatilgångar i viss utsträckning måste användas för inköp av varor som skall användas till produktion för rysk räkning; icke blott indirekt — genom att möjligheten till kontantförsäljning minskas — utan också direkt — genom att valuta måste avstås för ändamålet — utgör alltså avtalet en hård belastning. Var och en förstår också att över huvud svenska behov